

Verbinding en Vernieuwing

Uitgangspuntennotitie herijking subsidiestelsel voor vrijwilligersorganisaties en tarieven sport.

Inleiding

De gemeente verstrekt jaarlijks circa 1,2 miljoen subsidie aan vrijwilligersorganisaties. In het document 'Kiezen met Visie' wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2017 € 519.000,-- te bezuinigen op subsidies aan vrijwilligersorganisaties in combinatie met een verhoging van de inkomsten uit de verhuur van sportaccommodaties.

De raad heeft ingestemd met de uitwerking. Hierbij is een motie aangenomen waarin bepleit wordt te bewerkstellingen dat jongeren en sociaal zwakkeren daarbij zoveel mogelijk ontzien worden.

Een andere kijk op subsidies

Gemeenten zetten subsidies in om te stimuleren dat activiteiten die een bijdrage leveren aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelstellingen worden ontplooid of blijven plaatsvinden.

Het is van belang om te bepalen aan welke doelstellingen vrijwilligersorganisaties een bijdrage kunnen leveren en aan welke doelstellingen de gemeente hierbij prioriteit geeft. De uitgangspunten in deze notitie geven hierbij steun.

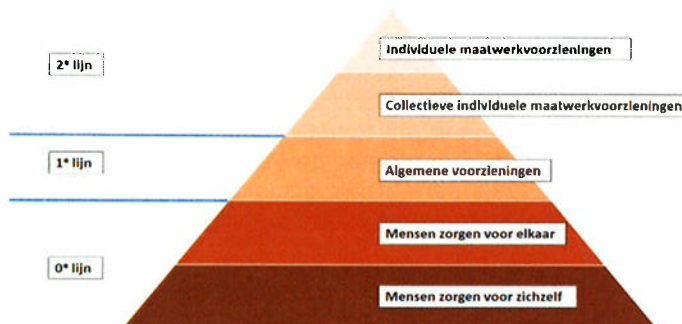
Eind 2012 heeft de raad het 'Subsidiebeleid Welzijn en Evenementen' vastgesteld. In dit beleid staat beschreven wat gesubsidieerd wordt, hoe dat gebeurt en globaal aan welke doelstellingen de activiteiten een bijdrage dienen te leveren. De vraag "waarom subsidieert de gemeente deze activiteit(en)" zal met deze bezuinigingsopdracht opnieuw beantwoord moeten worden.

Als kader worden twee kerndoelen benoemd:

- Versterking van de basisstructuur
- Bevorderen van een goed leef- en woonklimaat.

Versterken van de basisstructuur

In 'Kiezen met Visie' heeft het college voor de herijking van het subsidiestelsel het uitgangspunt gehanteerd dat er een andere verdeling moet komen van de schaarse middelen, vooral ook gelet op de grote opgave die de gemeente heeft inzake de nieuwe taken in het Sociaal Domein. Belangrijke keuze in de beleidsplannen 'Jeugdhulp' en 'Wmo' is dat vooral ingezet wordt op preventieve activiteiten en op collectieve voorzieningen. Dit om een beroep op de dure individuele voorzieningen te voorkomen. Kijkend naar de piramide zoals die in de genoemde beleidsplannen is uitgezet, betekent dit vooral een versterking van de onderste van de drie lijnen (0^e lijn) in die piramide, de basisstructuur waarin de inwoners verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven en dat van anderen.

Binnen het nieuwe subsidiestelsel is het van belang om subsidies voor activiteiten die bijdragen aan het versterken van de basisstructuur te behouden. Daarnaast dient via subsidies de ontwikkeling van activiteiten waaraan in dit kader nog behoefte is te worden gestimuleerd.

Bevorderen van een goed leef- en woonklimaat

Het tweede kerndoel is het bevorderen van een goed leef- en woonklimaat. Zoals in de nota 'Kiezen met Visie' benoemd is wil de gemeente toe naar een hechte samenleving waarin alle inwoners uit de gemeente zich thuis voelen en zelf een steentje bijdragen aan hun leefomgeving c.q. deze samenleving behouden. Een stad waar jonge gezinnen graag wonen, waar sprake is van diversiteit en tolerantie in het sociaal, cultureel en maatschappelijk veld. Waar veel gebeurt op het gebied van sport en cultuur. De wens om de leefbaarheid in de dorpskernen in stand te houden vraagt in de context van het nieuwe subsidiestelsel extra aandacht. Op grond van deze 'andere kijk' zijn hieronder uitgangspunten beschreven.

Uitgangspunten

Het te bezuinigen bedrag van ruim 5 ton maakt het wel noodzakelijk om nadrukkelijk stil te staan bij de vraag of een (op zich subsidiabele) activiteit bijdraagt aan de geformuleerde kerndoelen. Niet alle activiteiten die bijdragen aan de kerndoelen kunnen worden gesteund. Keuzes maken op basis van prioriteiten is van belang. Door het vaststellen van uitgangspunten wordt hiervoor een richting bepaald. Via de uitgangspunten wordt ook op voorhand gestuurd op het voorkomen van ongewenste maatschappelijke effecten. Resultaat is een stabiel, actueel en toekomstbestendig subsidiestelsel voor de vrijwilligersorganisaties.

I Versterken van de basisstructuur

1. Subsidies leveren een bijdrage aan activiteiten die bijdragen aan de Wmo-doelstellingen:
  - o Bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en actief burgerschap
  - o Versterken van de sociale samenhang
  - o Het veilig opvoeden en opgroeien van jongeren

2. Goede steun voor minima

Het subsidiëren van vrijwilligersorganisaties helpt om de kosten van deelname aan activiteiten te beperken. Dit geld komt ten goede aan alle leden / deelnemers. Voor minima is dit vaak niet afdoende, terwijl het voor mensen met een ruimer inkomen niet noodzakelijk is. Daarom wordt voorgesteld een ombuiging te maken naar minder subsidie aan vrijwilligersorganisaties in het algemeen in combinatie met goede mogelijkheden voor minima om een bijdrage te ontvangen voor deelname. Voor dit laatste zijn goede 'vangnetregelingen' van belang. We beoordelen of de huidige 'vangnetregelingen' toereikend zijn. Toereikend betekent dan: toegang voor alle minima (jong en oud), voldoende budget, goede bekendheid van de regelingen en makkelijke aanvraagprocedure. Ook het begrip 'minima' wordt beoordeeld. Misschien is het nodig om een hogere inkomensgrens te hanteren om uitval te voorkomen. Indien de huidige vangnetten als ontoereikend worden beoordeeld, dan wordt een voorstel uitgewerkt hoe dit kan worden opgelost.

II Bevorderen van een goed leef- en woonklimaat

3. Stimuleren breed activiteiten aanbod voor kinderen

Om een aantrekkelijke stad te zijn voor jonge gezinnen, is het belangrijk dat er voldoende activiteiten zijn voor kinderen. Een breed aanbod aan sociaal-maatschappelijke activiteiten binnen een verenigingsstructuur heeft hierbij een duidelijke meerwaarde. Kinderen ontwikkelen belangrijke (sociale) vaardigheden. Daarnaast draagt deelname door kinderen bij aan behoud van het sociale kapitaal voor de toekomst. Deelname aan sociaal maatschappelijke activiteiten op jonge leeftijd, vergroot de kans dat het kind zich hier als volwassene zelf voor inzet. Het stimuleren van een breed scala aan mogelijkheden van kinderen om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten staat daarbij voorop.

4. Stimuleren van ontwikkeling van en deelname aan culturele activiteiten

Binnen de sociaal maatschappelijke activiteiten blijkt cultuur een hogere toegangdrempel te hebben. Dit is ook zichtbaar in de deelname aan culturele verenigingen en activiteiten, welke relatief aanmerkelijk lager is. Een goed aanbod op het gebied van cultuur is noodzakelijk ter realisatie van de doelstelling 'aantrekkelijk woonklimaat'. Om deze reden wordt de ontwikkeling van culturele activiteiten en deelname hieraan in het subsidiebeleid nadrukkelijker gestimuleerd. Deelname aan culturele activiteiten door kinderen krijgt hierbinnen prioriteit met als uitgangspunt dat dit gebeurt op basis van samenwerking tussen het onderwijs, de verenigingen en professionele instellingen.

5. Voldoende ruimte voor ondersteunen van innovatie en creativiteit

Om de noodzakelijke omvorming én bezuiniging de komende jaren te realiseren zetten we ook in op innovatie en creativiteit. In Weert moet ruimte blijven voor thema's als vrijheid, creativiteit, diversiteit en duurzaamheid.

III overige uitgangspunten

6. Subsidie voor activiteiten

Subsidie wordt verstrekt met als doel dat activiteiten kunnen worden uitgevoerd. De hoogte van de subsidie is nu veelal opgebouwd op basis van ledensubsidie (bedrag per lid) en een bijdrage voor specifieke kosten die worden gemaakt (percentage). Bij specifieke kosten kan worden gedacht aan kosten voor opleidingen, materialen en accommodaties. Doelstelling is om in het nieuwe beleid de subsidie zoveel mogelijk direct te koppelen aan de activiteit. De huidige subsidies voor accommodatiekosten vormen hierbij een aandachtspunt. Deze subsidies vormen

nu een vrij groot aandeel en zijn heel divers (o.a. subsidie voor huurkosten, hypotheekkosten, realisatiekosten en onderhoudskosten). Bij de verdere uitwerking wordt beoordeeld of aparte subsidies voor accommodaties nog noodzakelijk blijven. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de voorzieningenplannen.

7. Subsidieverstrekking verder vereenvoudigen

Bij de laatste stelselherziening in 2012 is ingezet op vereenvoudiging van het stelsel: eenvoudige subsidiegrondslagen, meer directe vaststelling van subsidies en meerjarige subsidieverstrekking. Er is nog geen sprake van meerjarige subsidieverstrekking. Ook op het gebied van eenvoudige grondslagen en directe vaststelling is nog verdere verbetering mogelijk. Meer vertrouwen en minder controle. Hierbij geldt zoveel mogelijk: 'verlenen is vaststellen'. Minder papier en meer persoonlijk contact kan een weg met meerwaarde zijn. Toezicht op het juist besteden van subsidiegelden blijft uiteraard van belang. Vereenvoudiging staat dit niet in de weg. Het past ook bij de actuele visie op de overheid: aanspreekbaar, bereikbaar, een partner voor de inwoner en de instellingen.

8. 'Marktconforme' maatschappelijke tarieven voor sportaccommodaties

Voor de beoefening van sport zijn soms dure accommodaties nodig. Veel gemeenten voorzien daarom in een accommodatieaanbod en bieden gebruik aan tegen een maatschappelijk huurtarief (tarief lager dan de kostprijs). Zo ook de gemeente Weert. Onderzocht wordt of er ruimte is om het maatschappelijk tarief te verhogen. Inzet hierbij is het hanteren van een 'marktconform' maatschappelijk tarief. Dit wordt mede bepaald door een vergelijking te maken van de huidige tarieven met de tarieven van vergelijkbare gemeenten en gemeenten in de regio.

9. Voorkomen van afbreuk sociaal kapitaal

Subsidie wordt verstrekt voor activiteiten gekoppeld aan de realisatie van specifieke doelstellingen. Het is niet bedoeld om organisaties in stand te houden. Het maken van nieuwe keuzes kan voor organisaties leiden tot het wegvallen of verminderen van subsidiegelden. Bij een grote mate van afhankelijkheid van subsidiegelden kan er een afbreukrisico optreden. Door het treffen van onderstaande maatregelen, kan dit risico worden weggenomen.

- Voorkomen van stapelingseffecten

Bij nieuwe keuzes kan het voorkomen dat organisaties te maken krijgen met 'stapelingeffecten'. Dit dient zoveel mogelijk te worden voorkomen of gecompenseerd.

- Afbouw van subsidies

Bij het wijzigen van subsidies die langdurig zijn verstrekt dient te worden beoordeeld of een afbouw moet plaatsvinden. Bij het beoordelen van de noodzaak van afbouw speelt de mate van afhankelijkheid van de subsidie en de mate van verplichtingen een rol. Ook dient er sprake te zijn van een redelijke termijn tussen de bekendmaking van de wijziging en de ingangstermijn. Door afbouw krijgen organisaties de tijd om zich aan te passen aan de nieuwe situatie.

- Ruimte en ondersteuning bieden aan organisaties om wijzigingen op te vangen

Diverse organisaties hebben aangegeven dat het van belang is om hen voldoende ruimte te bieden om de gevolgen van dalende subsidie inkomsten op te vangen. Voorbeelden die zijn genoemd zijn de overname van taken in het beheer van accommodaties, exploitatie kantines sporthallen door verenigingen en het wegnemen van belemmeringen bij bijvoorbeeld inzamelingsacties. Ook het inzichtelijk maken van subsidiemogelijkheden bij andere organisaties en indien nodig ondersteuning bieden bij de benutting van deze gelden is een optie.

- Samenwerking stimuleren en ondersteunen

In veel gevallen biedt samenwerking tussen organisaties oplossingen, niet alleen in financieel opzicht. Veel organisaties werken samen of onderzoeken de mogelijkheden. Op basis van behoeften en kansen om samen te werken kan waar nodig ondersteuning worden geboden om processen in gang te zetten. Het is voor de gemeente van belang om ook kritisch te zijn op versnippering van het aanbod. Hierdoor versnipperd ook het subsidiegeld wat leidt tot minder rendement. Waar dit aan de orde is wordt samenwerking via het subsidiebeleid gestimuleerd.